

บทคัดย่อ

กิจกรรมทางทหารมิใช่แต่เพียงการนำหน่วยทหารเข้าสู่สมรภูมิการรบเท่านั้น แต่ยังมีกิจกรรมอื่นๆ อีกหลายประการ การปฏิบัติการด้านการส่งกำลังบำรุง นับว่าเป็นการปฏิบัติที่สำคัญ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะชี้ผลของการแพ้หรือชนะของการยุทธ ครั้งนั้นๆ ได้ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ส่วนสำคัญใหญ่ๆ 3 ส่วน คือ การรบ การสนับสนุนการรบ และการสนับสนุนการช่วยรบ ซึ่งการปฏิบัติทางทหารทั้งสามประการมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน การสนับสนุนการช่วยรบก็คือการส่งกำลังบำรุงนั่นเอง ซึ่งในอดีต การส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากพันธมิตร จึงทำให้ระบบส่งกำลังบำรุง ต้องยึดถือหรืออ้างอิงจากตามระบบของต่างประเทศ แต่ในปัจจุบัน การสนับสนุนให้ความช่วยเหลือด้านการทหารจากต่างประเทศลดลง ประเทศไทยต้องพึ่งพาตนเอง ซึ่งก็เป็นที่ยอมรับกันอยู่แล้วว่า การสนับสนุนด้านการทหารของประเทศต่าง ๆ นั้น ซึ่งรัฐบาลของประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ในอดีตรูปแบบของภัยคุกคามค่อนข้างจะใช้ระยะเวลายาวนานในการเปลี่ยนรูปแบบ ซึ่งสามารถคาดการณ์ถึงวิธีรบ และการส่งกำลังบำรุงในแบบประจำที่ (STATIC) ซึ่งเทียบได้กับการส่งกำลังบำรุงในยามปกติที่ปฏิบัติกันอยู่ และหน่วยในการส่งกำลังบำรุงสามารถตั้งประจำพื้นที่ได้ (แบบ มทบ./จทบ.) แต่ภัยคุกคามแบบใหม่ นั้น มีความทันสมัย สามารถพัฒนาระบบได้หลายรูปแบบไม่แน่นอนเสมอไป (UNCERTAINLY) การจัดกำลังเข้าการยุทธ จะต้องมีความทันสมัยอ่อนตัว สามารถเคลื่อนที่ไปได้ไกล (DYNAMIC) จึงมีความต้องการหน่วยส่งกำลังบำรุงที่สามารถติดตามหน่วยดำเนินกลยุทธ์ได้อย่างต่อเนื่อง จึงเหมาะสมกับหน่วยที่จัดแบบ บชร.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะกรณี กองทัพภาคที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ประการแรก เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมา ในการสร้างระบบส่งกำลังบำรุงให้สามารถตอบสนองการปฏิบัติของหน่วยทหารของกองทัพภาคที่ 1 ทั้งในยามปกติและเมื่อต้องเข้าปฏิบัติการรบ สามารถดำเนินการได้อย่างประสานสอดคล้อง และมีประสิทธิภาพ ประการต่อมาเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดผลสำเร็จ และประการสุดท้ายเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาในการสร้างระบบส่งกำลังบำรุงให้สามารถตอบสนองการปฏิบัติของหน่วยทหารของกองทัพภาคที่ 1 โดยการศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์นายทหารฝ่ายเสนาธิการของกองทัพภาคที่ 1 ด้านการส่งกำลังบำรุง

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ได้แก่ ปัญหาด้านการจัดโครงสร้างของหน่วยส่งกำลังบำรุงทั้งในระดับกองพล และระดับกองทัพอากาศ ความจำกัดด้านบุคลากรในด้านความพร้อมเพียงของกำลังพลและความรู้ความสามารถ ปัญหาเรื่องระเบียบ ข้อบังคับ หลักนิยมที่ไม่ทันสมัย ปัญหาด้านการสนับสนุนงบประมาณ ในด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จในการให้การสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ปรับโครงสร้างในระบบการส่งกำลังบำรุง การแก้ไขระเบียบ หลักการคัดเลือกกำลังพลที่มีสมรรถนะ(competency)ด้านการส่งกำลังบำรุง การสนับสนุนด้านงบประมาณ และการบริหารจัดการ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ กองทัพอากาศที่ 1 ซึ่งผลการศึกษารั้งนี้สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ กองทัพอากาศอื่นๆ ได้อีกด้วย ข้อจำกัด ได้แก่ การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะด้านในหน่วยทหาร สมควรที่จะมีการศึกษาในด้าน เอกชนที่จะสามารถให้การสนับสนุนแก่กองทัพ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติงานให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นต่อไป